

Startside>Anlæggelse af retssag>Hvor og hvordan>Sagsomkostninger

Den originale sprogudgave af denne side [de](#) er blevet ændret for nylig. Den sprogudgave, du kigger på nu, er i øjeblikket ved at blive oversat af vores oversættere.

Swipe to change

tysk

Sagsomkostninger

Tyskland

Denne side giver et overblik over sagsomkostningerne i Tyskland.

Familieret — skilsmisse

Familieret — forældremyndighed over børn

Familieret — underholdsbidrag

Handelsret — kontrakt

Handelsret — ansvar

Regler om salærer og honorarer til de juridiske erhverv

Advokater

Tyskland sonderer ikke mellem forskellige kategorier af advokater.

I Tyskland fastsættes advokatsalæret enten i henhold til lov om advokatsalærer (*Rechtsanwaltsvergütungsgesetz*, RVG) eller ved en aftale om salær indgået mellem advokaten og klienten. Det er altid muligt at indgå en aftale om salæret i stedet for at anvende det salær, der er fastsat ved lov. I sidstnævnte tilfælde skal bestemmelserne i § 49 i den føderale lov vedrørende advokaterhvervet (BRAO — *Bundesrechtsanwaltsordnung*) og § 3a-4b i lov om advokatsalærer imidlertid overholdes. Når en advokat repræsenterer en klient i retten, kan det aftalte salær være højere end det, der er fastsat ved lov, men må aldrig være lavere.

Den **lønskala**, der er knyttet som bilag til RVG (bilag 1 til RVG), fastsætter enten et **fast salær** eller **intervaller**, der finder anvendelse på de forskellige ydelser. Salæret afhænger normalt af **kravets værdi**. Et salærinterval for et kravets værdi angiver det maksimumssalær og det minimumssalær, der kan anvendes på de forskellige ydelser. Løntabellen i bilag 2 til RVG viser salæret i forhold til kravets værdi. I hvert enkelt tilfælde fastsættes et passende salær inden for den fastsatte lønramme efter ret og billighed, navnlig under hensyn til arbejdets omfang og sværhedsgrad for advokaten, sagens betydning og klientens indtægter og økonomiske situation. Hvis advokaten risikerer at ifalde ansvar, kan han også tage hensyn til det ved fastsættelsen af salæret. Salærintervaller anvendes navnlig i strafferetlige og socialretlige sager.

Foged

Fogeder (*Gerichtsvollzieher*) beregner kun deres honorarer i henhold til **fogedloven** (*Gerichtsvollzieherkostengesetz*, GvKostG). For hver fogedforretning betales et **fast honorar**.

Omkostninger

Faste omkostninger i civile sager

Faste omkostninger for sagens parter i civile sager

Retten modtager normalt **sagsomkostninger**, som beregnes på grundlag af **kravets størrelse**. I **civile sager** er disse omkostninger fastsat i **loven om retsafgifter** (*Gerichtskostengesetz*, GKG) og **loven om retsafgifter i familiesager** (*Gesetz über Gerichtskosten in Familiensachen*, FamGKG). Afgiftssatserne er fastsat i omkostningsoversigten (bilag 1 til den relevante lov). Afgifterne er fastsat efter kravets værdi i tabellen over afgifter (bilag 2 til den relevante retsakt). I almindelige civile sager og sager om familietvister, navnlig i sager om underholdspligt, er afgiftssatsen **3**, mens den for ægteskabssager er **2**. I sager vedrørende børn, herunder forældremyndighed og samværsret, er satsen **0,5**. Sagens værdi fastsættes som følger:

I **ægteskabssager** er fastlægges sagens værdi efter rettens skøn under hensyntagen til de særlige omstændigheder i hver enkelt sag. Der skal navnlig tages hensyn til sagens omfang og betydning samt ægtefællernes indkomst og formueforhold. Indkomsten beregnes på grundlag af tre gange ægtefællernes samlede nettoindkomst. Normalt fastsætter retten sagens værdi til tre gange nettoindkomsten.

I **familieretlige tvister** afhænger sagens værdi normalt af kravets størrelse. I sager vedrørende **underholdspligt** er det det beløb, der påberåbes, dog maksimalt underholdsbidraget for et år, der anvendes til at bestemme størrelsen af det fremtidige underholdsbidrag. Restancer, der påløber indtil indgivelsen af ansøgningen, indgår i beregningen.

I **sager vedrørende børn**, navnlig med hensyn til forældremyndighed og samværsret, er sagens værdi fastsat til 3 000 EUR.

For så vidt angår **advokatbistand i form af en beskikket advokat er advokatens salær** i mangel af en aftale om salær **baseret på sagens værdi**, som generelt svarer til det beløb, der anvendes til at fastsætte retsafgifterne. I lov om advokatsalærer fastsættes det præcist for hver type retssag, hvilke salærer der kan beregnes efter hvilken sats. I bilag 2 til RVG opregnes salærene efter sagens værdi. I civile sager i første instans bliver advokatens **sagsomkostninger** normalt beregnet med en sats på **1,3** og **omkostninger i forbindelse med retsmøder** med en sats på **1,2**. Hvis advokaten bistår parterne med at nå frem til et **forlig** i første instans, modtager han også et **forligsgebyr** (*Einigungsgebühr*), hvor satsen er **1**.

Trin i civile retssager, hvor der skal betales faste omkostninger

For **almindelige civilretlige spørgsmål**, **sager om underholdspligt** og **ægteskabssager** betales retsafgifterne, **når sagen anlægges, eller stævningen indgives**. I **familieretlige sager** skal de betales **ved afslutningen** af sagen. Hvis intet andet er aftalt, aflønnes advokaterne for de ydelser, de har udført, efter fuldførelsen af deres opgave. De har imidlertid en lovfæstet ret til et forskud.

Faste omkostninger i straffesager

Faste omkostninger i straffesager

I straffesager opkræves de faste omkostninger først efter den endelige **domfældelse**. Retsafgifterne fastsættes på grundlag af den idømte straf og ligger i første instans på mellem **140 EUR** og **1 000 EUR**. I mangel af en aftale om salær har advokaten, uanset om han er forsvarsadvokat eller advokat for andre parter, ret til faste salærer inden for et interval.

Tidspunkt i en straffesag, hvor de faste omkostninger skal betales

Retsafgifterne skal betales **efter den endelige domfældelse**. Hvis intet andet er aftalt, aflønnes advokaterne for de ydelser, de har udført, ved opgavens afslutning. De har imidlertid en lovfæstet ret til forskud.

Faste omkostninger i forbindelse med forfatningssager

Faste omkostninger for parterne i forfatningssager

Medmindre sagen er anlagt med urette, er sager anlagt ved forbundsforfatningsdomstolen (*Bundesverfassungsgericht*) gratis (§ 34 i loven om forbundsforfatningsdomstolen (*Bundesverfassungsgerichtsgesetz*)). Repræsentation, navnlig ved en advokat (*Rechtsanwalt*), er kun påkrævet, hvis der skal gives møde i retten (§ 22 i loven om forbundsforfatningsdomstolen).

Tidspunkt i et sagsforløb ved forfatningsdomstolen, hvor de faste omkostninger skal betales

Hvis intet andet er aftalt, aflønnes advokaterne for de ydelser, de har udført, **efter fuldførelsen af deres opgave**. De har imidlertid en lovfæstet ret til et forskud.

Oplysninger, der skal gives på forhånd af parternes repræsentanter

Parternes rettigheder og forpligtelser

Advokaten er forpligtet til at **give sin klient fuldstændige oplysninger, rådgive ham** og tilbyde ham de sikreste og mindst risikofyldte midler til at nå det ønskede mål. Advokaten skal ligeledes henlede sin klients opmærksomhed på **alle** de **risici**, der er forbundet med sagen, for at sætte ham i stand til at træffe en informeret beslutning. Det er op til advokaten at afgøre, hvilke oplysninger der skal gives til klienten. Advokaten skal besvare **klientens spørgsmål på en fyldestgørende og ærlig måde**. Inden advokaten indbringer sagen for retten, skal han klart oplyse sin klient om udsigterne for retssagen og de dermed forbundne risici. Dette omfatter de finansielle risici og chancerne for at få medhold.

Advokaten har i visse tilfælde en **særlig oplysningspligt**:

Hvis advokatsalæret fastsættes på grundlag af **sagens værdi**, skal advokaten angive dette, inden han accepterer opgaven (§ 49 b, stk. 5, i forbundsloven om advokater).

Hvis der foreligger en **aftale om salær** med advokaten, skal advokaten angive, at det i tilfælde af godtgørelse af udgifter kun er de omkostninger, der er fastsat i loven, der vil blive godtgjort (§ 3, stk. 1, tredje punktum, i lov om advokatsalærer).

Hvis advokaten aftaler med sin klient, at **salærets størrelse afhænger af sagens udfald**, skal advokaten meddele ham, at denne aftale ikke har nogen indvirkning på de øvrige omkostninger, som klienten eventuelt skal betale (§ 4, stk. 3, andet punktum, i lov om advokatsalærer).

Inden advokaten indgår en aftale om repræsentation ved en **arbejdsret**, skal han oplyse sin klient om, at hans salær ikke kan godtgøres (§ 12, stk. 1, andet punktum, i *Arbeitsgerichtsgesetz*).

Retsgrundlag for fastsættelse af sagsomkostninger

Hvor kan jeg læse om den tyske lovgivning om fastsættelse af omkostninger?

Lovtekster om fastsættelse af omkostninger findes i boghandlere eller kan downloades gratis fra internettet i deres seneste udgave.

På hvilket sprog kan jeg få oplysninger om den tyske lovgivning om fastsættelse af sagsomkostninger?

Oplysningerne er på tysk.

Hvor kan jeg finde yderligere oplysninger om sagsomkostningerne?

Websted med oplysninger om sagsomkostninger

De **seneste udgaver af den tyske lovgivning** findes på webstedet for forbundsministeriet for retlige anliggender og forbrugerbeskyttelse. Du kan downloade de forskellige love på området ved at indtaste den tilsvarende forkortelse (GKG, FamGKG, GNotKG, GvKostG og RVG).

Hvor kan jeg finde oplysninger om den gennemsnitlige varighed af forskellige sager?

Forbundsstatistikkontoret (*Statistisches Bundesamt*) udgiver en serie af **årlige statistiske publikationer** om retsplejen. Serie **10, underserie 2.1**, indeholder f. eks. data om **varigheden af civile retssager i hele Tyskland** fordelt på retskredse for Landgericht (regional ret) og Oberlandesgericht (regional appeldomstol). Der gives særskilte oplysninger om byretter (*Amtsgerichte*) og regionale retter på den ene side og om regionale appeldomstole på den anden side samt om sager i første og anden instans. Serien indeholder ingen statistikker over behandlingstiden for de forskellige typer sager.

Hvor kan jeg finde oplysninger om en bestemt sagsbehandlings gennemsnitlige samlede omkostninger?

Bøger, der omhandler den gennemsnitlige økonomiske **risiko ved civile retssager**, kan fås i handlen.

Moms

Hvor finder jeg oplysninger om moms? Hvad er de gældende satser?

Domstole og retsfogeder er ikke momspligtige. Advokater skal anvende en momssats på 19 %. Beløbet faktureres særskilt og indgår derfor ikke i deres salær.

Retshjælp

Indtægtsloft, der finder anvendelse i civile sager

Der kan efter anmodning ydes retshjælp til enhver, der på grund af sine personlige og økonomiske forhold ikke kan betale sagsomkostningerne eller kun kan betale dem delvist eller i rater. Det planlagte søgsmål eller forsvar skal have en rimelig chance for at få medhold og må ikke forekomme useriøst. Ansøgeren skal dog anvende sine egne økonomiske midler i det omfang, det er rimeligt. Afhængigt af den pågældendes indkomst kan en part få bevilget retshjælp, der **ikke skal tilbagebetales**, eller som **skal tilbagebetales i rater**. Forbundsministeriet for retlige anliggender og forbrugerbeskyttelse har offentliggjort en folder med titlen "Juridisk rådgivning og retshjælp" (*Beratungshilfe und Prozesskostenhilfe*), som besvarer de hyppigst stillede spørgsmål med eksempler.

Indtægtsloft for tiltalte i straffesager

I straffesager **finder indtægtslofterne ikke anvendelse** på den mistænkte eller tiltalte. Bevilling af retshjælp er underlagt andre kriterier.

Indtægtsloft for ofre for kriminalitet i straffesager

Der ydes retshjælp på et **behovsbaseret** grundlag. Med henblik herpå fastsættes der fleksible indtægtslofter under hensyntagen til på den ene side de forventede omkostninger i forbindelse med sagen og på den anden side ansøgerens sociale situation (underholdspligt, boligudgifter). Der kan også ydes retshjælp med en forpligtelse til at **tilbagebetale den i rater**.

Andre betingelser for bevilling af retshjælp til ofre for strafbare handlinger

Ofre for visse alvorlige forsætlige forbrydelser kan ansøge om gratis retshjælp, uanset deres økonomiske situation.

Andre betingelser for bevilling af retshjælp til tiltalte

Bevilling af retshjælp til mistænkte og tiltalte er ikke indtægtsbestemt, men underlagt visse retlige **betingelser**, herunder lovovertrædelsens grovhed, truslen om visse retlige konsekvenser (f.eks. forbud mod at udøve et erhverv eller indlæggelse på en psykiatrisk eller neurologisk afdeling), kompleksiteten af den faktiske og retlige situation, spørgsmålet om, hvorvidt den tiltalte er fængslet eller underlagt en retssikrende procedure, om den tidligere forsvarsadvokat er blevet udelukket fra retssagen, eller om den tiltalte er i stand til at forsvare sig eller ej.

Omkostningsfrie retssager

I henhold til **§ 183 i lov om socialretlige domstole** (*Sozialgerichtsgesetz*, SGG) medfører en sag for disse domstole ingen omkostninger for de **ydelsesberettigede** (dvs. forsikrede, modtagere af en ydelse, herunder modtagere af efterladtepension, personer med handicap og deres retsefterfølgere,

forudsat at de deltager i sagen som sagsøgere eller sagsøgte i deres respektive egenskab). Sagsøgere og sagsøgte, der er involveret i sager ved de socialretlige domstole, og som ikke falder ind under disse kategorier, skal for hver sag betale et **fast beløb** i henhold til **SGG's § 184: 150 EUR** for sager ved domstolene i socialretlige sager (*Sozialgerichte*), **225 EUR** for sager ved de regionale domstole i socialretlige sager (*Landessozialgerichte*) og **300 EUR** for sager ved forbundsdomstolen i socialretlige sager (*Bundessozialgericht*). **SGG's § 197** fastsætter en undtagelse fra disse regler: De omkostninger, der er fastsat i lov om retsafgifter, skal ligeledes betales i sager ved domstolene i socialretlige sager, hvor hverken sagsøger eller sagsøgte tilhører de personkategorier, der er nævnt i **SGG's § 183**.

Følgende bestemmelser finder anvendelse i **straffesager**: Hvis sagsøgte frifindes, sagen mod ham ikke indbringes for retten eller indstilles, afholdes omkostningerne (offentlige udgifter) og de nødvendige udgifter, som sagsøgte har afholdt, i princippet af staten.

Under hvilke omstændigheder skal den tabende part betale den vindende parts omkostninger?

Den tabende part betaler modpartens omkostninger i det omfang, det er nødvendigt for sagens behandling eller for svarkriftet. Disse omfatter **det lovpligtige advokatsalær** og udgifter afholdt af den vindende parts advokat, **rejseudgifter** og eventuelt **tab af indtægt** som følge af deltagelse i retsmøder.

Honorarer til sagkyndige

Sagkyndige, der **udnævnes af en domstol**, modtager et honorar **pr. time** i henhold til lov om honorarer og godtgørelse til sagkyndige og andre intervenienter (*Justizvergütungs- und -entschädigungsgesetz*, JVEG). Dette honorar skal betales af parterne.

Udgifter til en sagkyndig, der er udpeget i **privat regi** af en part til forberedelse af **retssagen**, **medregnes ikke i de sagsomkostninger**, hvis godtgørelse er fastsat i dommen. Der skal derfor foretages en **separat anmodning** om godtgørelse af disse. Hvis en part har henvendt sig til en sagkyndig med henblik på en udtalelse under retssagen, afhænger godtgørelsen af behovet for en sådan udtalelse i den foreliggende sag.s Honoraret til en sagkyndig, der er udpeget af retten til at afgive forklaring, betales af den tabende part Hvis parterne kun får delvist medhold, afholder de en del af den sagkyndiges omkostninger i det omfang, de har tabt/vundet.

Oversætter- og tolkehonorarer

Oversættere og tolke, der er **udpeget af en domstol**, modtager et honorar, der også er fastsat i lov om aflønning og godtgørelse til sagkyndige og andre intervenienter (*Justizvergütungs- und -entschädigungsgesetz*, JVEG). Det betales af sagens parter. Tolkene aflønnes **på grundlag af en timesats**.

Oversættere **aflønnes pr. linje**.

I **straffesager** finansieres udgifter til tolke- og oversættelsestjenester, der er nødvendige for tiltalte eller interesserede parter, normalt med offentlige midler, forudsat at sådanne ydelser er nødvendige for at forsvare sig eller udøve sine processuelle rettigheder.

Relevante links

[Forbundsministeriet for retlige anliggender og forbrugerbeskyttelse](#)

[Mæglingsteam i det tyske advokatsamfund](#)

[Forbundsrepublikkens familiemæglersammenslutning](#)

[Forbundsrepublikkens mæglersammenslutning](#)

[Forbundssammenslutningen for mægling inden for økonomi og erhverv](#)

[Mæglingscenter \(CfM\)](#)

[Privat bankombudsmand](#)

[Offentlig bankombudsmand](#)

[Forligsudvalget i den tyske centralbank](#)

[Ombudsmand for det tyske bankkooperativ](#)

[Ombudsmand for sparekasser og byggelånsbanker](#)

[Ombudsmand for delstatssparekasser og -byggelånsbanker](#)

[Rådgivende udvalg og forligsudvalg for lægeorganisationerne](#)

[Forligsudvalget for mobilitet](#)

[Forligsudvalget for turister](#)

[Forligsudvalget Nordrhein-Westfalen for lokal transport](#)

[Ombudsmand for privat syge- og plejeforsikring](#)

[Forligsudvalget for den tyske sammenslutning af bedemænd](#)

[Forligsudvalget for forbundsnetagenturet](#)

[Ombudsmand for den tyske ejendomsmæglerforening](#)

[Handels- og industrikamrenes voldgiftsorganer](#)

[Konsensusudvalget for honorarer og erstatninger](#)

[Sammenslutningen af tyske bilfabrikanter](#)

[De seneste udgaver af tysk lovgivning](#)

Relevante dokumenter

[Rapport for Tyskland om undersøgelsen af omkostningsgennemsigtighed](#) (565 Kb)

Sidste opdatering: 06/09/2023

De nationale sprogudgaver af denne side vedligeholdes af de respektive EU-lande. Oversættelserne er lavet af Europa-Kommissionen. Eventuelle ændringer af originalen, som de kompetente nationale myndigheder har lavet, er muligvis ikke gengivet i oversættelserne. Europa-Kommissionen påtager sig ingen form for ansvar for oplysninger eller data, der optræder i nærværende dokument, eller hvortil der henvises heri. Med hensyn til de ophavsretlige regler i den medlemsstat, der er ansvarlig for nærværende side, henvises der til den juridiske meddelelse.